

träder någon — — — — — tre hundra
Riksdaler.»

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1877.

H. Hagerman.

N:o 64.

Af Herr H. Hagerman: Om ändring af kap. 3, § 23, i Kongl. Stadgan den 29 Maj 1846 angående försvarslösa och till allmänt arbete förfallne personer.

Man har på senare tiden allt mer och mer börjat få klart för sig, att straff- och arbetsfängelserna äfven böra hafva karakteren af uppfostringsanstalter för vanvårdade och vilsekomna samhällsmedlemmar. Men för att den vård, som der lemnas, skall kunna leda till det åsyftade målet, är icke blott nödigt att predika moral och att bemöta de dömda på ett humant och menniskor värdigt sätt, utan man måste också, så vidt möjligt är, söka att utom fängelset dels undanrödja de hinder, som finnas i vägen för en verklig förbättring, dels aflägsna frestelserna till återfall i brott. Välbetänkt har man tillåtit att straff- och arbetsfångar, hvilka under fängelsetiden ådagalägga flit och ett godt uppförande, erhålla en liten dagpenning, hvilken besparas tills de frigifvas; men sättet för dessa flitpenningars utbetalning till de frigifne synes mig i vissa fall olämpligt. I »Kongl. Maj:ts nådiga stadga» af den 29 Maj 1846, »angående försvarslöse och till allmänt arbete förfallne personer», kap. 3, § 23 heter det nemligen, att dessa besparingar skola »sändas till Konungens Befall-

ningshafvande eller poliskammare i den ort, dit personen afgår, för att den frigifne efter framkomsten tillhandahållas».

Har den frigifne sitt hem i stad, der nyssnämnda myndigheter hafva sitt säte, och har han blifvit dit förpassad, är allt godt och väl; men har han blifvit förpassad till en, flera, kanske ända till 15 à 20 mil från dylik stad aflägsen ort, är det en grymhet att, såsom praxis lärer vara, låta honom behöfva vandra en sådan lång väg för att afhenta sina små besparingar. Dessutom står denna föreskrift icke i öfverensstämmelse med en annan i samma stadga förekommande. Enligt kap. 4, § 26, mom. 1, behöfver den frigifne icke direkt vända sig till någon utom den socken, dit han blifvit förpassad, boende myndighet, utan blott anmäla sig hos vederbörande tillsyningsman, hvilken det åligger att lemna vederbörande myndighet föreskrifna upplysningar om hans ankomst.

Genom detta stadgande synes man mycket riktigt hafva varit tänkt på att förebygga den fara, som är förknippad dermed, att en nyss ur fängelset frigifven skall nödgas företaga onödiga vandringar och besök, samt upphålla sig på orter, der han icke har någonting egentligen att beställa, den faran nemligen, att han genom något gynsam tillfälle skulle gifva vika för frestelsen att ånyo kasta sig in på brottets bana, eller lockas in derpå genom förledare, dem han, utan detta onödiga besök, aldrig skulle påträffat. Verkan af denna kloka föreskrift har dock, som antydts, till stor del upphäfts genom det först nämnda stadgandet och det sätt hvarpå det lärer tillämpas.

Afsigten med de flitpenningar, som tilldelas till straff- eller allmänt arbete dömda personer är väl dels att egga dem till flit och ett godt uppförande, dels att de vid frigifvandet skola hafva en egen skärf, så att de ej behöfva lida nöd, eller genast nedtyngas af förödmjukelsen att ligga andra till last, dels ock kunna skaffa sig nödiga kläder, verktyg, och materialier för att begynna ett yrke eller annat lämpligt näringsfång. Hvarföre då nödga dem att förstöra flera dagars tid för att utfå denna deras rättfångna egendom? Och hvarföre utsätta dem för frestelsen att i residensstaden förstöra sina besparingar? Följden blir lätt den, att sedan de nu äro alldeles blotta och bara, blygas de återvända till hemorten, hvadan de snart falla i ordningsmaktens händer, derföre att de upphålla sig å obehörig ort, eller ock kasta de sig genast in på brottets bana, dertill förledde dels af kamrater, med hvilka de sammanträffat å krogen, dels af sina egna onda begärelser, hvilka under ruset och yrseln vaknat till nytt lif ur den domning, hvori de goda föresatserna försatt dem. Och kan man väl undra så mycket häröfver? Många, hvilka ega ständigt frihet, sakna förmågan att taga vara på och rätt sköta penningar,

då det gifves lätt tillfälle att förstöra dem. Ännu mera är detta fallet med en, som i årtal saknat friheten och som under hela denna tid ej haft ett enda öre till sitt eget förfogande.

För mången frigifven skulle det helt visst varit en välgerning, om han icke haft några penningar att afhemta i residensstaden, ty då skulle han stannat hemma, och der kanske genom ett hederligt arbete börjat och fortsatt ett rättskaffens lefverne och en gagnande verksamhet. Besöket i staden och de mottagna besparingarna hafva deremot för honom blifvit en anledning till nya brott och nya lidanden. Hvad som var afsedt till hans gagn, har genom sättet, hvarpå det åt honom meddelades, blifvit hans förderf.

I följd af hvad här blifvit anfördt, får jag derföre vördsamt föreslå:
att Riksdagen beslutar, att ofvannämnde § 23 måtte
erhålla följande ändrade lydelse:

— — — — —
— — — — —
— — — — — samt hvad öfrigt blifver sändas
till Konungens Befallningshafvande, poliskammare eller
kommunalnämnd i den ort, dit personen afgår, för att
den frigifne efter framkomsten tillhandahållas.

Om remiss till vederbörande Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1877.

H. Hagerman.